

Liikkumisen ohjauksen valtionavustus 2024 - Hakuilmoitus

Sisällys

1	Haun perustiedot	3
1.1	Haun nimi	3
1.2	Haun kuvaus	3
1.3	Avustuslaji	3
1.4	Kielet	3
1.5	Hausta vastaava valtionapuviranomainen	3
1.6	Yhteyshenkilö(t)	3
2	Aikataulu	3
2.1	Hakuaika	3
2.2	Tavoiteaika päätösten valmistumiselle	4
3	Tavoitteet	4
3.1	Valtionavustusten tavoitteet	4
3.2	Vuoden 2024 hankkeiden teemat	4
3.2.1	Liikkumisen ohjauksen teemat	4
3.2.2	Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelmat	6
3.3	Hankkeen vaikutukset	7
4	Myöntöperusteet	8
4.1	Sovellettavat säädösperusteet	8
4.2	Yleiset edellytykset avustuksen myöntämiselle	8
4.3	Kenelle avustusta voidaan myöntää	9
4.4	Mihin käyttötarkoituksiin avustusta voidaan myöntää	9
4.5	Mihin käyttötarkoituksiin avustusta ei voida myöntää	10
4.6	Avustuksen käyttöaika	11
5	Avustuksen hakeminen	11
5.1	Hakulomakkeen täyttö	11
5.2	Hakemuksen liitteet	12
5.3	Hakemuksen toimittaminen	12
6	Arviointiperusteet	12
7	Hankkeen seuranta ja raportointi	13
7.1	Hankkeen seuranta	13
7.2	Raportointi hankkeen etenemisestä ja tuloksista	13
7.3	Valtionavustuksen maksatus ja talousselvitykset	14
7.4	Raportoinnin liitteet	15

7.5	Raportoinnin toimittaminen	16
-----	----------------------------------	----

1 Haun perustiedot

1.1 Haun nimi

Liikkumisen ohjauksen valtionavustushaku

Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishojelmien valtionavustushaku

1.2 Haun kuvaus

Liikkumisen ohjaus (Mobility Management) tarkoittaa viisaan liikkumisen edistämistä muun muassa neuvonnalla, markkinoinnilla, liikkumisen suunnittelulla sekä palvelujen koordinoinnilla ja kehittämisellä. Liikkumisen ohjauksen valtionavustuksen tavoitteena on vähentää yksin omalla autolla ajamista sekä kasvattaa joukkoliikenteen ja muiden liikkumispalveluiden sekä kävelyn ja pyöräilyn kulkutapaosuutta.

Kuntien **kävelyn ja/tai pyöräliikenteen edistämishojelmien** laatimisen tukeminen on yksi valtakunnallisen kävelyn ja pyöräilyn edistämishojelman (LVM 2018) toimenpiteistä. Edistämishojelmien avulla pyritään saamaan kävely- ja pyöräilymäärät paikallisesti kasvuun, mikä edesauttaa myös valtakunnallisten matkamäärien lisäystavoitteiden (30 %:n kasvu vuoteen 2030 mennessä) saavuttamista. Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishojelmien laatimisella ja toimeenpanolla on todettu olevan ratkaiseva rooli kunnissa, joissa on tehty merkittäviä päätöksiä ja toimenpiteitä kävelyn ja pyöräliikenteen edistämiseksi. Avustusta voi saada joko yksittäisen kunnan tai useamman kunnan yhteisen edistämishojelman laatimiseen. Kyseessä voi olla uusi edistämishojelma tai edistämishojelman päivitys.

1.3 Avustuslaji

Hankeavustus

1.4 Kielet

Avustusta voi hakea kielillä: suomi, ruotsi.

1.5 Hausta vastaava valtionapuviranomainen

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom

1.6 Yhteyshenkilö(t)

Liikkumisen ohjauksen valtionavustus: Michaela Sannholm (michaela.sannholm@traficom.fi) puh. 029 534 6715.

Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishojelmat: Virpi Ansio (virpi.ansio@traficom.fi) puh. 029 534 6826 ja Kati Hyvärinen (kati.hyvarinen@traficom.fi) puh. 029 534 6704.

2 Aikataulu

Haku on määräaikainen.

2.1 Hakuaika

Hakuaika alkaa 22.9.2023 ja päättyy 30.11.2023.

2.2 Tavoiteaika päätösten valmistumiselle

Päätökset pyritään tekemään tammikuun 2024 loppuun mennessä. Avustuspäätökset toimitetaan sähköpostitse hakemuksessa mainituille yhteyshenkilölle ja vastuuhenkilölle.

3 Tavoitteet

3.1 Valtionavustusten tavoitteet

Liikkumisen ohjauksen valtionavustuksen tavoitteena on vähentää yksin omalla autolla ajamista sekä kasvattaa joukkoliikenteen ja muiden kestävien liikkumispalveluiden sekä kävelyn ja pyöräliikenteen kulkutapaosuutta.

Liikkumisen ohjauksen avustuksella halutaan tukea hankkeita, joiden tarkoituksena on ihmisten kulkutapavalintoihin vaikuttaminen tiedollisen ohjauksen, markkinoinnin, palvelujen kokeilun ja palvelujen kehittämisen kautta, lisäksi halutaan tukea hankkeita, joilla saadaan aikaan liikkumisen ohjauksen toiminta- ja yhteistyömuotoja kohdepaikkakunnilla ja -seuduilla.

Valtionavustuksella halutaan tukea erityisesti sellaisia kokeiluita, kehittämishankkeita ja projekteja, joiden tuottamia toimintamalleja, kokemuksia ja tuloksia voidaan soveltaa ja hyödyntää koko maassa. Rahoitettavien hankkeiden tulisi tukea yhteisten kestävästi liikkumisen edistämistavoitteiden pohjalta valittuja teemoja.

Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelmien valtionavustuksella kannustetaan kuntia kokonaisvaltaiseen, pitkäjänteiseen ja tavoitteelliseen kävelyn ja pyöräliikenteen edistämistyöhön. Tarkoituksena on, että suunnitelmalliseen edistämistyöhön ja ohjelman toimenpiteiden toteuttamiseen sitoutumalla kävelyn ja pyöräliikenteen kulkutapaosuudet saadaan paikallisesti kasvuun.

3.2 Vuoden 2024 hankkeiden teemat

Liikkumisen ohjauksen hankkeiden ja kävelyn ja/tai pyöräliikenteen edistämishjelmien teemojen taustoittamiseksi ja toimenpiteiden suunnittelun avuksi löytyy materiaaleja tältä sivulta:

<https://traficom.fi/fi/liikkumisen-ohjauksen-taustamateriaaleja-ja-linkkeja>

3.2.1 Liikkumisen ohjauksen teemat

Liikkumisen ohjauksen osalta vuodelle 2024 toivotaan hakemuksia erityisesti seuraavista teemoista:

1) Lasten ja nuorten liikkumisen ohjaus

Liikunnalla ja fyysisellä aktiivisuudella on keskeinen merkitys ihmisten kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille. Riittävä liikunta kehittää motorisia taitoja ja parantaa hyvinvointia. Liikkuminen auttaa oppimaan ja pitää yllä hyvää mielenterveyttä. Tutkimuksista tiedetään, että lapsista ja nuorista vain joka kolmas liikkuu terveytensä kannalta riittävästi. Noin 40 prosentilla peruskouluikäisistä fyysinen toimintakyky on tasolla, joka vaikeuttaa arjessa jaksamista.

Lisäämällä kestävästi liikkumista lasten ja nuorten arkeen lisätään myös fyysistä aktiivisuutta. Kävellessä tai pyöräillen tehdyt arkimatkat päiväkotiin, kouluun tai harrastuksiin lisäävät huomattavasti liikettä päivään. Myös joukkoliikenteen

käyttö alkaa useimmiten kävelyllä tai pyöräilyllä pysäkillä ja lisää näin aktiivisuutta ja askeleita päivään. Teemassa rahoitetaan hankkeita, joissa edistetään lasten ja nuorten kestävästä liikkumisesta arjen matkoilla liikkumisen ohjauksen keinoin.

Liikkumisen ohjauksen ja liikenneturvallisuuden yhteishankkeen mahdollisuus: Liikenneturvallisuuden hankehaussa on yhtenä teemana "Pyöräilyn turvallisuus". Edistettäessä lasten ja nuorten pyöräilyä, on erityisen tärkeää huolehtia myös liikennesääntöjen ja turvallisten toimintatapojen osaamisesta.

Jos Traficomille toimitettava hanke-ehdotus sisältää sekä liikkumisen ohjauksen, että liikenneturvallisuuden tavoitteita ja toimenpiteitä, voidaan hanketta rahoittaa sekä liikkumisen ohjauksen, että liikenneturvallisuuden avustusmomentilta. Tällaisessa tapauksessa hakemus jätetään siihen hakuun, jonka aihepiiri on hankkeessa suuremmissa roolissa. Jos hankkeella tavoitellaan ensisijaisesti kestävästä liikkumisesta kasvua, jätetään hakemus liikkumisen ohjauksen hakuun. Jos taas ensisijaisena tavoitteena on pyöräliikenteen turvallisuuden parantaminen, jätetään hakemus liikenneturvallisuuden hankehakuun.

Jos hanke-ehdotus sisältää sekä liikkumisen ohjauksen, että liikenneturvallisuuden osia, hanke-ehdotuksessa on hyvä kuvata selkeästi, mitä tavoitetta mikäkin toimenpide tai osatehtävä ensisijaisesti edistää. Lisäksi hakemuksessa tulee esittää arvio hankkeen sisällön ja resurssien jakautumisesta näille kahdelle tavoitteelle.

2) Kestävät matkakaketjut

Kestäviä kulkumuotoja yhdistelevät matkakaketjut pitäisi tehdä mahdollisimman helpoiksi ja sujuviksi. Näin ne olisivat kilpailukykyinen vaihtoehto omalla autolla liikkumiselle. Teemassa rahoitetaan hankkeita, suunnitelmia ja kokeiluita, joilla edistetään kestävien matkakaketjujen houkuttelevuutta liikkumisen ohjauksen keinoin. Arjen matkakaketjujen lisäksi teeman sisällä voidaan rahoittaa hankkeita, jotka edistävät matkailun ja vapaa-ajalla tehtävien matkojen kestävyttä. Erityisesti pyöräilyn, kävelyn ja joukkoliikenteen yhdistelemisen helpottaminen, sujuvoittaminen ja houkuttelevuuden parantaminen erilaisin liikkumisen ohjauksen keinoin ovat tämän teeman pääfokuksessa, mutta myös sellaiset hankkeet, joissa yhdistetään uudenlaisia kestävästä liikkumisesta palveluita osaksi matkakaketjua, turvallisuus huomioiden, ovat tervetulleita.

Hankkeet voidaan kohdentaa tietyille ryhmille, kuten esteellisille henkilöille, tai ne voivat olla kaikille suunnattuja. Hanke voi myös kohdentua tiettyyn matkaryhmään kuten työmatkoihin tai vapaa-ajan matkoihin. Teemassa voidaan myös rahoittaa kestäviä matkakaketjuja edistäviä seudun tai kunnan liityntäpysäköintisuunnitelmia tai -strategioita.

Mikäli hankkeisiin sisällytetään markkinointi-, viestintä- ja kampanjointitoimenpiteitä, niiden osalta arvostetaan innovatiivisia, tavoitteellisia, selkeille kohderyhmille osoitettuja ja käyttäjiä osallistavia tai personoituja menetelmiä. Tehokkaimmillaan markkinointi-, viestintä- ja kampanjointitoimenpiteet liittyvät laajempaan kokonaisuuteen ja ne toteutetaan muiden kestävästä liikkumisesta edistämisen toimenpiteiden yhteydessä ja niitä tukien.

3) Kestävästä liikkumisesta kokonaisvaltaiset suunnitelmat

Teemassa rahoitetaan seudullista kestävän liikkumisen kokonaisvaltaista, strategisen tason suunnittelua, esimerkiksi seudullisen kestävän liikkumisen toimenpidesuunnitelman tai strategian laadintaa. Kokonaisvaltaisessa suunnitelmassa tulee käsitellä liikennejärjestelmän kaikkia osa-alueita ja sen tavoitteena tulee olla kestävän liikkumisen edistäminen. Myös liikennepalvelujen esteettömyys olisi hyvä sisällyttää suunnitelmaan. Lisäksi teemassa voidaan rahoittaa kunnan tai seudun pysäköintipolitiikan tai -strategian laadintaa.

4) Liikkumisen ohjaus infrahankkeissa

Teemassa rahoitetaan hankkeita, joissa kehitetään toimintatapoja ja periaatteita liikkumisen ohjauksen kytkemisestä infrahankkeisiin. Teeman hankkeissa tulee tarkastella, miten liikkumisen ohjauksen keinoja voidaan hyödyntää, kun uudet tai merkittävästi saneeratut kestävän liikkumisen infrakohteet (esim. pyöräpysäköinti, pyöräkatu, jalankulku- tai pyöräilyväylät) otetaan käyttöön. Lisäksi teemassa voidaan rahoittaa hankkeita, joissa kehitetään työmaa-aikaisten liikennejärjestelyiden käsittely- ja hyväksyntäprosessia sekä sitä miten kestävä liikkuminen huomioidaan osana työmaan aikaista toimintaa. On toivottavaa, että hankkeissa tehdään yhteistyötä yleisimpien katualueella töitä tekevien toimijoiden kanssa.

Teemassa ei rahoiteta yksittäiseen infrakohteeseen liittyviä kertaluontoisia toimenpiteitä.

5) Muut liikkumisen ohjauksen hankkeet

Hakemus voi kohdistua myös muuhun liikkumisen ohjauksen toimintaan tai hankkeisiin. Lisäksi valtionavustuksella voidaan rahoittaa kävelyn, pyöräliikenteen tai joukkoliikenteen valtakunnallista, liikkumisen ohjauksen keinoin tehtävää edistämistoimintaa.

3.2.2 Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelmat

Kävelyn ja/tai pyöräliikenteen edistämishjelman on tarkoitus auttaa kuntaa pitkäjänteisessä, suunnitelmallisessa ja kokonaisvaltaisessa kävelyn ja/tai pyöräliikenteen edistämistyössä. Edistämishjelmahankkeissa tulee 1) tarkastella kävelyn ja/tai pyöräliikenteen edellytyksiä (yhdyskuntarakenne, palveluiden sijoittuminen jne.) ja olosuhteita sekä kartoittaa asukkaiden näkemyksiä ja tarpeita; 2) asettaa edistämistyölle visio ja tavoitteet kytkeytyen kunnan tai seudun strategioihin; 3) määrittää toimenpiteet edistämistyön eri osa-alueet kattaen ja 4) määrittää toimenpiteille seurantamittarit sekä aikatauluttaa ja vastuuttaa toimeenpano ja seuranta.

Edistämistyön ja -ohjelman tavoitteet, painotukset ja toimenpiteet määritellään kunnan/seudun omista lähtökohdista, mutta edistämistyötä tulee tarkastella kokonaisvaltaisesti huomioiden esimerkiksi

- jalankulun ja/tai pyöräliikenteen tavoiteverkot ja niiden kehittäminen, keskeiset pyöräpysäköintikohteet ja kestävät matkaketjut
- kunnossapidon periaatteet ja eri palveluiden saavutettavuus ympärivuotisesti
- liikkumisen ohjauksen toimenpiteet kunnan eri toimialoilla/palveluissa ja/tai tietyille kohderyhmille
- kävelyn ja/tai pyöräliikenteen määrien ja kulkutapaosuuksien seuranta

- kunnan viestintätoimet näihin eri osa-alueisiin/ohjelman toimenpiteisiin liittyen
- lisäksi työssä voidaan tarkastella ja määrittää toimenpiteitä esimerkiksi liikkumisen turvallisuuteen (mm. koulu- tai muilla arjen matkoilla), kävellen tai pyörällä liikkumiseen kytkeytyviin palveluihin tai pyörämatkailuun liittyen.

Edistämishojelman laadintaprosessissa edellytetään vuorovaikutusta kunnan eri toimialojen (mm. liikenne- ja maankäyttö, kasvatus ja koulutus, elinkeino- ja matkailupalvelut, liikunta-, terveys- ja hyvinvointipalvelut, viestintä) sekä keskeisten sidosryhmien (mm. yritykset ja kolmannen sektorin toimijat sekä alueelliset julkisen sektorin toimijat) välillä. Myös kunnan/kuntien poliittisten päättäjien tavoittaminen ja osallistaminen edistämishojelman laatimiseen on suositeltavaa. Kun edistämistyön kannalta keskeiset toimijat tavoitetaan ja osallistetaan työhön jo ohjelman laatimisen yhteydessä, tukee se valmiin edistämishojelman toimeenpanoa.

Valmis edistämishojelma suositellaan vietävän poliittiseen käsittelyyn (kunnanhallitus/-valtuusto), jossa päätetään myös ohjelman toimeenpanon seurannasta.

3.3 Hankkeen vaikutukset

Hanketta suunniteltaessa on tärkeää kirkastaa hankkeen tavoite sekä tunnistaa, millaisia vaikutuksia sillä tavoitellaan. Tämä auttaa löytämään oikean kohderyhmän ja sopivimmat toimenpiteet. Liikkumisen ohjauksen valtionavustushankkeilla voidaan tavoitella mm. seuraavia vaikutuksia:

- kestävien kulkumuotojen käytön lisääntyminen tietyssä kohderyhmässä tai -alueella
- kohderyhmän tiedon lisääntyminen, asenteiden muutos
- tiedon lisääntyminen tai toimintatapojen muuttuminen omassa organisaatiossa
- muutos kohderyhmän käyttäytymisessä tai toiminnassa
- kokonaan uuden toiminnan tai palvelun käynnistyminen
- kestävä liikumisen vahvempi asema päätöksenteossa
- rahoituksen lisääminen kestävä liikumisen edistämiseen
- eri toimijoiden yhteistyö ja verkottuminen
- kunnan, seudun tai muun alueen strategisten tavoitteiden saavuttaminen
- kestävä liikumisen medianäkyvyyden kasvu (paikallisesti, seudullisesti, valtakunnallisesti).

Hankkeen tulosten arviointia ja seuranta varten voidaan muodostaa mittareita, esimerkiksi:

- mukana olevien hallintokuntien määrä
- hankkeen toimintaan / erilaisiin tapahtumiin osallistuneiden määrä kohderyhmässä
- artikkeleiden määrä/mediaosumat/mediaseuranta

- tavoitettujen toimijoiden (esim. yritysten) määrä
- rekisteröidyt käyttäjät, palvelua käyttäneiden tai kokeilleiden määrä.

Hakuvaiheessa on myös hyödyllistä osoittaa hankkeen tavoitteiden ja sen tulosten liittyminen alueen strategiaan ja liikennepoliittisiin tavoitteisiin.

Hankkeilta edellytetään hankkeen tavoiteltujen vaikutusten seurantaan koko hankkeen ajan. Hakuvaiheessa tulee kuvata hankkeiden tavoitteita, vaikutuksia sekä ilmoittaa mittarit tulosten seuraamiseksi. Raportointien yhteydessä hankkeen tulokset ja vaikutukset tulee kuvata sanallisesti ja mittarien toteumat päivittää. Vaikutusten kuvaaminen ja mittarit voivat koskea joko hankkeen kokonaisuutta tai hankkeen tiettyjä osatehtäviä.

4 Myöntöperusteet

4.1 Sovellettavat säädösperusteet

Liikkumisen ohjauksen hankkeet: Valtioneuvoston asetus liikenteen palvelujen valtionavustuksista (509/2018)

Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelmat: Valtion talousarvio, momentti 31.10.31 Eräät avustukset

Valtionavustuslaki (688/2001)

4.2 Yleiset edellytykset avustuksen myöntämiselle

Liikkumisen ohjauksen hankkeisiin myönnetään valtionavustusta noin 600 000-900 000 euroa momentin 31.20.55. julkisen henkilöliikenteen palvelujen ostot ja kehittäminen alajaottelusta liikkumisen ohjaus. Myönnettävä valtionavustus tarkentuu määrärahatilanteen täsmentyessä. Lisäksi tällä hakukierroksella voidaan myöntää **pyöräliikenteen edistämishankkeisiin valtionavustusta noin 130 000 euroa** momentilta 31.10.31 Eräät avustukset.

Kävelyn ja/tai pyöräliikenteen edistämishjelmiin myönnetään noin 250 000 euroa momentilta 31.10.31. Eräät avustukset. Myönnettävä valtionavustus tarkentuu määrärahatilanteen täsmentyessä.

Avustusta voidaan myöntää valtionavustusasetuksen mukaisesti enintään 75 prosenttia hyväksyttävistä kustannuksista. Avustus on harkinnanvarainen ja myönnettävän avustuksen määrä voi olla haettua alempi.

Traficom tekee päätökset valtionavustusta saavista hankkeista vuosittain hakemusten sisällön ja lukumäärän perusteella määrärahojen puitteissa. Hakemuksia vertaillaan laadun, kustannusten ja hankkeen vaikutusten osalta.

Jos hanke saa tämän avustuksen lisäksi muutakin valtionavustusta tai vastaavaa tukea, ei hankkeen valtionavustusten yhteismäärä saa ylittää 75 prosenttia kokonaiskustannuksista.

Avustusta hakevan tahon tulee selvittää ja ottaa toiminnassaan huomioon mahdollinen velvollisuutensa noudattaa lakia julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016; hankintalaki).

4.3 Kenelle avustusta voidaan myöntää

Liikkumisen ohjauksen valtionavustusta voivat hakea ja saada

- kunnat
- kuntayhtymät
- muut voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

Muita voittoa tavoittelemattomia yhteisöjä voivat olla esimerkiksi erilaiset liikkumisen ohjausta järjestävät verkostot, säätiöt tai yhdistykset.

Valtion toimijat eivät voi saada valtionavustusta eikä niiden toimintaa voida rahoittaa valtionavustuksella.

Hankkeita voidaan tehdä yhteistyössä useamman kunnan tai toimijan toimesta. On toivottavaa, että samalla alueella toimivat tai teemallisesti yhteen liittyvät hankkeet tekevät yhteistyötä ja hakevat avustusta yhdessä. Etenkin seudullisten liikkumisen ohjausta edistävien organisaatioiden tulee tehdä yhteistyötä seudun laajuisesti. Jos hankkeeseen osallistuu useampi kunta tai toimija, tulee osapuolten osallistumisesta olla hakemusvaiheessa vähintään alustava sitoutuminen.

Yhteishankkeessa yksi toimija toimii avustuksen hakijana. Avustus myönnetään hakijalle ja avustusrahaa hallinnoidaan hakijan kautta.

Valtionavustusta kuntien tai seutujen kävelyn ja/tai pyöräliikenteen edistämishjelmien laadintaan voivat hakea ja saada

- kunnat
- kuntayhtymät.

4.4 Mihin käyttötarkoituksiin avustusta voidaan myöntää

Hyväksyttävänä kustannuksina pidetään liikkumisen ohjaus -toiminnan suunnittelusta, projektinhallinnasta ja siihen liittyvän muun toiminnan toteuttamisesta aiheutuvia kustannuksia. Valtionavustukseen oikeuttavien kustannusten täytyy perustua todellisiin kustannuksiin ja olla todennettavissa kirjanpidosta. Esimerkiksi talkootyö ei ole valtionavustuskelpoista.

Liikkumisen ohjauksen hankkeisiin voidaan myöntää valtionavustusta esimerkiksi seuraaviin kustannuksiin:

- Avustuksen saajan henkilöstömenot
 - Henkilöstömenoja ovat hanketta tekevän henkilön tai projektihenkilöiden palkkakustannukset. Palkkakustannukset voivat olla vakituisen tai hankkeeseen palkattavan henkilöstön kustannuksia.
 - Näistä menoista tulee täyttää työajanseurantalomake sekä kustannusperuste, mikäli niitä käytetään omarahoitusosuuden kustannuksina.
- Palvelujen ostot
 - konsulttipalvelut, asiantuntijapalvelut, palveluiden suunnittelu sekä selvitykset ja tutkimukset
 - painatus-, ilmoitus- ja markkinointipalvelut
 - tapahtuma-, markkinointi- ja viestintäkustannukset

- liikkumispalveluiden käyttöönottoon ja pilotointiin liittyvät kustannukset
- matka- ja kuljetuspalvelut (hankkeeseen ja sen toteutukseen olennaisesti liittyvät matkakustannukset).
- Projektin aineet, tarvikkeet ja tavarat
 - Pääsääntöisesti aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden kustannukset saavat olla enintään noin 10% hankkeen kokonaiskustannuksista.
 - Projektin aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden kohdalla päätöksessä käytetään tapauskohtaista harkintaa.
 - Hakijan omistukseen jäävien laitteiden hankintaa ei tueta.

Edellä mainitut asiat voivat olla osana laajempaa hanketta, josta vain osaan haetaan liikkumisen ohjauksen valtionavustusta. Esimerkiksi hankkeeseen, johon liittyy tietojärjestelmien hankinta tai kehittäminen, valtionavustusta voi käyttää hankkeen projektikustannuksiin, markkinointiin, palvelun kehittämiseen esimerkiksi palvelumuotoilun keinoin ja käyttöönottoon, mutta ei suoraan tietojärjestelmien hankintaan tai kehittämiseen.

Kävelyn ja/tai pyöräliikenteen edistämishjelmahankkeissa

valtionavustusta voidaan myöntää esimerkiksi seuraaviin kustannuksiin:

- Avustuksen saajan henkilöstömenot
 - Henkilöstömenoja ovat hanketta tekevän henkilön tai projektihenkilöiden palkkakustannukset. Palkkakustannukset voivat olla vakituisen tai hankkeeseen palkattavan henkilöstön kustannuksia.
 - Näistä kustannuksista tulee täyttää työajanseurantalomake sekä kustannusperuste, mikäli niitä käytetään omarahoitusosuuden kustannuksina.
- Palvelujen ostot
 - konsulttipalvelut ja asiantuntijapalvelut, jotka liittyvät edistämishjelmaan laadintaan.

Hakuvaiheessa hankkeiden kustannusten jakautuminen tulee olla selkeästi eritelty sekä hankeosapuolten että toimenpiteiden välillä. Palveluiden ostot sekä aineet, tarvikkeet ja tavarat on yksilöitävä hakemuksessa.

Hyväksyttävistä kustannuksista tulee vähentää hankkeen tulot, joita ovat hankkeeseen saatu Euroopan unionin tai muu rahoitus sekä hankkeen mahdolliset myynti-, vuokraus- tai muut tulot. Muulla rahoituksella tarkoitetaan muuta valtionavustusta tai siihen verrattavaa rahoitusta. Hanketta rahoittavat muut tahot rahoitusosuuksineen tulee eritellä.

4.5 Mihin käyttötarkoitukseen avustusta ei voida myöntää

Liikkumisen ohjauksen ja kävelyn ja/tai pyöräliikenteen edistämishjelmien valtionavustuksissa ei myönnetä avustusta seuraaviin kustannuksiin:

- joukko- tai palveluliikenteen ostot (liikennöinti) ja (lippu)hinnan alennukset, käyttäjäkohtaiset liikkumispalvelupaketit
- kaupunkipyörien tai -palveluiden hankinta
- infrastruktuurin suunnittelu tai toteuttaminen, esimerkiksi polkupyörien liityntäpysäköinnin suunnittelu tai rakentaminen
- tietojärjestelmien, laitteiden ja ohjelmistojen hankinta tai kehittäminen, esimerkiksi applikaatioiden hankinta tai kehittäminen.

- kuntien perustehtävien toteuttaminen kuten esimerkiksi joukkoliikenteen palvelutason määrittely tai kuntien korvaamien kuljetusten suunnittelu.

4.6 Avustuksen käyttöaika

Liikkumisen ohjauksen hankkeet:

Hankkeen tulee käynnistyä viimeistään maaliskuussa 2024 ja hankkeen tulee valmistua viimeistään helmikuussa 2025. Hankkeen raportointi ja maksatushakemus tulee toimittaa Traficomille viimeistään maaliskuun 2025 loppuun mennessä.

Hankkeen aloittamisvaiheessa kustannuksia on voinut syntyä jo ennen avustuspäätöksen tekemistä. Nämä kustannukset voidaan hyväksyä valtionavustukseen oikeuttaviksi edellyttäen, että ne ovat syntyneet vuonna 2024.

Avustusta myönnetään 1.1.2024-28.2.2025 aikana tehtäviin toimenpiteisiin.

Usein liikkumisen ohjauksen toimenpiteitä tehdään osana laajempaa toimenpidekokonaisuutta. Jos hanke liittyy monivuotiseen tai vuonna 2024 toteutettavaan laajempaan toimenpidekokonaisuuteen, hakemukseen voi liittää sitä koskevan toimintasuunnitelman tai vastaavan dokumentin tausta-aineistoksi. Hakemuksessa on kuitenkin eriteltävä selkeästi, mitkä tällaisen kokonaisuuden toimenpiteistä on tarkoitus tehdä liikkumisen ohjauksen valtionavustuksen 2024 määrärahoihin ja miten rahoitus niille kohdistetaan.

Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelmat:

Hankkeen ja edistämishjelman tulee valmistua viimeistään marraskuussa 2024. Hankkeen raportointi ja maksatushakemus tulee toimittaa Traficomille viimeistään marraskuun 2024 loppuun mennessä.

Hankkeen aloittamisvaiheessa kustannuksia on voinut syntyä jo ennen avustuspäätöksen tekemistä. Nämä kustannukset voidaan hyväksyä valtionavustukseen oikeuttaviksi edellyttäen, että ne ovat syntyneet vuonna 2024.

Avustusta myönnetään 1.1.2024-30.11.2024 aikana tehtäviin toimenpiteisiin.

Valtionavustus voidaan maksaa, vaikka valmista edistämishjelmaa ei ole ehditty käsitellä ja vahvistaa vielä poliittisesti.

5 Avustuksen hakeminen

5.1 Hakulomakkeen täyttö

Avustusta haetaan Traficomilta **hakulomakkeella**. Avustus myönnetään hakulomakkeella ja liitteenä annettujen tietojen perusteella. Lomakkeen tulee olla täytetty huolellisesti ja selkeästi. Hakemuksen yhteydessä tulee palauttaa vaadittavat liitteet.

Avustusta haettaessa tulee olla (hakulomakkeella ilmoitettuna):

- Hankeosapuolten päätös tai tieto alustavasta sitoutumisesta hankkeeseen, mikäli hankkeessa on useampia osapuolia.
- Hankkeen tulee olla käsitelty kohdekunnan tai seudun työryhmässä, joka mahdollistaa hankkeen sisällyttämisen laajempaan kokonaisuuteen

(esimerkiksi liikennejärjestelmäryhmä, kunnan toimielin, liikenneturvallisuusryhmät). Mikäli hakija on joku muu kuin kunta tai seudullinen toimija (esim. ry), edellä mainittu käsittely on toivottavaa, muttei pakollista.

- Hakemuksen allekirjoittajalla tulee olla nimenkirjoitusoikeudet.

5.2 Hakemuksen liitteet

Hakemuksen liitteenä **tulee toimittaa** kustannusarvio. Hankkeen kustannukset tulee kuvata hakemukseen liitettävässä kustannusarviossa, joka tulee laatia annetulle pohjalle. Liikkumisen ohjauksen hankkeille ja kävelyn ja/tai pyöräliikenteen edistämishjelmille on omat excel-pohjansa (kustannuslomake 2024 liikkumisen ohjaus tai kustannuslomake käpy edistämishjelmat 2024, excel-taulukot).

Kustannusten tulee sisältää arvonlisävero vain, jos se jää avustuksen saajan lopullisesti maksettavaksi. Jos saajan maksettavaksi ei jää arvonlisäveroa, ilmoita kustannukset lomakkeella ilman arvonlisäveroa (alv 0). Jos arvonlisävero sen sijaan jää avustuksen saajan maksettavaksi, tulee lomakkeella ilmoittaa arvonlisäverollisina vain ne menot, joista vero jää avustuksen saajan maksettavaksi. Korkeimman hallinto-oikeuden päätös KHO:2019:141 toteaa, että arvonlisävero ei jää kuntien tai kuntayhtymien lopulliseksi kustannukseksi. **Mikäli avustuksen hakija on kunta tai kuntayhtymä, asia on huomioitava kustannuslomakkeella eli kustannukset tulee ilmoittaa ilman arvonlisäveroa.**

Hakemuksen liitteenä **voi toimittaa** laajemman hankesuunnitelman erillisenä liitteenä.

5.3 Hakemuksen toimittaminen

Hakemukset (sisältäen hakulomakkeen, kustannusarvion ja mahdolliset muut liitteet) tulee jättää viimeistään marraskuun 30. päivänä 2023.

Hakemus tulee toimittaa sähköpostilla osoitteisiin kirjaamo@traficom.fi ja liikkumisenohjaus@traficom.fi

Hakemus on palautettava sähköpostitse allekirjoitettuna PDF-dokumenttina sekä muokattavana dokumenttina (word, excel).

Lähetettävän sähköpostin otsikkona tulee olla "Liikkumisen ohjauksen valtionavustus, hankehaku 2024, [hakijataho]".

6 Arviointiperusteet

Hakemukset arvioidaan laadullisesti laajana asiantuntija-arviona. Hakemuksia ei pisteytetä, sillä hankkeet voivat olla hyvin erilaisia laajuudeltaan, teemoiltaan ja toiminnan sisällöiltään.

Liikkumisen ohjauksen hankkeiden hakemusten laadullisessa arvioinnissa kiinnitetään huomiota muun muassa seuraaviin tekijöihin:

- hakemuksen laatu, selkeys ja ymmärrettävyys
- kuinka hyvin hanke kohdentuu 2024 hakuteemoihin
- ovatko hankkeen tavoite ja tunnistetut vaikutukset selkeät ja realistiset

- hankkeen kokonaisvaikutukset (paikalliset ja laajemmat vaikutukset) suhteessa hankkeen kustannuksiin
- onko hankkeessa useita hallinnonaloja yhdistävää toimintaa
- miten vuorovaikutteinen ja kohderyhmiä osallistava hanke on
- onko hankkeessa sisällytetty tai yhdistetty liikkumisen ohjauksen toimenpiteitä laajempaan kokonaisuuteen (esimerkiksi käynnissä olevaan infrastruktuuri- tai kunnossapitohankkeeseen).
- kuinka hyvin markkinointi-, viestintä- ja kampanjointitoimenpiteet on kytketty osaksi muita toimenpiteitä.

Kävelyn ja/tai pyöräliikenteen edistämishjelmien laadullisessa arvioinnissa käytetään muun muassa seuraavia kriteereitä:

- edistämishjelman sisällön laaja-alaisuus ja kokonaisvaltaisuus (osa-alueittain)
- edistämishjelman laadinnan vuorovaikutteisuus ja osallistaminen (esim. kunnan eri toimialat, kolmas sektori, yritykset, alueelliset julkisen sektorin toimijat)
- edistämishjelman kytkeytyminen kunnan tai alueen strategiaan ja poliittisiin tavoitteisiin (esim. liikenne-, ympäristö-, hyvinvointi- ja liikuntapoliittiset tavoitteet)
- hankkeen kokonaisvaikuttavuus suhteessa hankkeen kustannuksiin
- valmiin edistämishjelman käsittely poliittisessa päätöksentekokoelimesta.

7 Hankkeen seuranta ja raportointi

7.1 Hankkeen seuranta

Kullekin hankkeelle, jolle myönnetään valtionavustusta, nimetään yhteyshenkilö Traficomilta. Valtionavustuspäätöksen saatuaan hankkeen yhteyshenkilön tulee olla yhteydessä Traficomin yhteyshenkilöön ja sopia hankkeen aikaisesta yhteistyöstä ja tiedottamisesta.

Käynnistyvistä **liikkumisen ohjauksen** hankkeista tulee täyttää ja toimittaa hankekortti, jossa kuvataan lyhyesti hankkeen sisältö ja tavoitteet. Hankekortin avulla voimme jo hankkeen aikana jakaa tietoa hankkeesta.

Valtionavustuspäätöksen antamisen jälkeen hankkeen olosuhteissa saattaa tapahtua sellaisia osallistuvia tahoja tai rahoitusta koskevia tarkistuksia tai muutoksia, jotka voivat vaikuttaa hankkeen kustannuksiin, tavoitteisiin, toteuttamisaikatauluun tai sisältöön. Näistä tulee viipymättä tiedottaa ja sopia muutoksista yhteyshenkilön kanssa. Valtionavustuksen maksamisen edellytyksenä on, että muutoksista huolimatta avustuksen myöntämisen perusteet edelleen täyttyvät.

7.2 Raportointi hankkeen etenemisestä ja tuloksista

Liikkumisen ohjauksen valtionavustushankkeen etenemisestä raportoidaan Traficomille kahdesti vuodessa:

1. 31.8.2024 mennessä (puolivuotisraportointi)

2. 31.3.2025 mennessä (loppuraportointi)

Samassa yhteydessä voidaan myönnettyä valtionavustusta hakea maksuun (katso hakuilmoituksen kohta 7.3).

Kävelyn ja/tai pyöräliikenteen edistämishjelmat raportoidaan Traficomille kun hanke on valmistunut tai viimeistään 30.11.2024. Samassa yhteydessä haetaan myönnetty valtionavustus maksuun (katso hakuilmoituksen kohta 7.3).

Liikkumisen ohjauksen hankkeet ja kävelyn ja/tai pyöräliikenteen edistämishjelmat:

Hankkeiden raportointi tehdään raportointilomakkeella ja tarvittavilla liitteillä. Raportointilomake tulee täyttää huolellisesti.

Hankkeen toiminnasta ja tuloksista kertova loppuraportti ja/tai muu olennainen materiaali tulee toimittaa Traficomille tiedoksi viimeistään loppuraportoinnin yhteydessä. Hankkeen päättyessä hankekorttiin täydennetään hankkeen vaikutukset ja kokemukset (liikkumisen ohjauksen hankkeet). Loppuraportin, muun tulost materiaalin sekä täydennetyt hankekortit tulee olla julkaistavissa Traficomien verkkosivuilla.

Julkaistavassa loppuraportissa on huomioitava mahdollisuuksien mukaan dokumenttien saavutettavuus. Ohjeita niiden tekemiseen löytyy mm. saavutettavasti.fi -verkkosivustolta:

<https://www.saavutettavasti.fi/saavutettavat-asiakirjat/>

7.3 Valtionavustuksen maksatus ja talousselvitykset

Myönteisen valtionavustuspäätöksen saaneille avustus maksetaan toteutuneiden kustannusten perusteella sen jälkeen, kun toteutuneesta toiminnasta ja avustuksen käytöstä on esitetty hyväksytty selvitys. Traficom tekee erillisen maksatuspäätöksen, kun valtionavustuksen maksamisen edellytykset täyttyvät.

Liikkumisen ohjauksen hankkeiden osalta valtionavustusta voi hakea maksuun kaksi kertaa raportoinnin yhteydessä:

1. 31.8.2024 mennessä kustannukset, jotka ovat syntyneet 1.1.-30.6.2024 (puolivuotisraportointi).
2. 31.3.2025 mennessä: 1.7.-28.2.2025 syntyneet kustannukset; tai jos puolivuotisraportoinnin yhteydessä ei ole haettu maksatusta, koko hankkeen kustannukset (loppuraportointi).

Mikäli hanke päättyy kokonaisuudessaan 31.8.2024 mennessä, voi loppuraportoinnin tehdä, ja avustuksen hakea kokonaisuudessaan maksuun edellä mainitun puolivuotisraportoinnin ajankohtana.

Kävelyn ja/tai pyöräliikenteen edistämishjelmien osalta valtionavustusta voidaan hakea maksuun hankkeen loppuraportoinnin yhteydessä viimeistään 30.11.2024 mennessä.

Valtionavustusten maksatusta varten raportointiin tulee liittää selkeät taloudelliset selvitykset hankkeen kustannuksista.

Kustannuslomakkeelle (excel) täydennetään hakuvaiheen kustannusarvion rinnalle tulojen ja menojen toteuma. Lähtökohtaisesti maksatukseen voi hakea vain niitä kustannuslajeja, joita suunnitelmavaiheessa on ilmoitettu. Lisäksi on toimitettava allekirjoitettu kirjanpidon ote tai vastaava talousselvitys hankkeen kustannuksista. Traficom pyytää tarvittaessa laskujäljennökset.

Hankkeen kirjanpidon tulee olla selkeästi eriytetty avustuksen saajan muusta kirjanpidosta. Hankkeen talousseurantaan suositellaan perustettavaksi hankekohtainen kustannuspaikka.

Talousselvityksen tilitapahtumien tulee vastata kustannuslomakkeelle (excel) täytettyjä toteumatietoja. Tarvittaessa tulee toimittaa selostus siitä, miten kirjanpidon otteen tai muun talousselvityksen maksutapahtumat summautuvat kustannuslomakkeella ilmoitetuiksi summiksi.

Traficom ei maksa hankkeen laskuja vaan maksaa valtionavustuksen toteutuneiden kustannusten perusteella.

Jos hankkeen kustannukset sisältää hakijan omia henkilöstömenoja, tulee valtionavustuksen saajan järjestää näiden menojen osalta työajan käytön seuranta. Näistä tulee toimittaa maksatusta varten allekirjoitettu työajanseurantalomake. Lomakkeessa tulee ilmoittaa henkilöstökustannusten laskennallinen peruste, esimerkiksi laskennallinen tuntihinta. Koska kunnilla ja muilla toimijoilla on hyvin erilaisia käytäntöjä tuntihintojen laskemiselle, Traficomilla ei ole tarkempia ohjeita tuntipalkan laskentaan liittyen. Kustannusten täytyy kuitenkin pohjautua todellisiin kustannuksiin eli esimerkiksi talkootyön laskennallisia kustannuksia ei hyväksytä. Traficom pyytää tarvittaessa selvityksen hankehenkilöstön kuukausipalkoista, mikäli tuntihinta on poikkeuksellisen korkea.

7.4 Raportoinnin liitteet

Puolivuotisraportoinnin (liikkumisen ohjauksen hankkeet) yhteydessä tulee palauttaa seuraavat dokumentit:

1. Liikkumisen ohjauksen hankkeen raportointilomake

Jos haetaan maksatusta, myös seuraavat liitteet:

2. Kustannuslomake
3. Allekirjoitettu kirjanpidon ote tai vastaava talousselvitys hankkeen kustannuksista
4. Työajanseurantalomake, mikäli haetaan maksatusta hakijan omiin henkilöstömenoihin

Loppuraportoinnin (liikkumisen ohjauksen hankkeet ja kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelmat) yhteydessä tulee palauttaa seuraavat dokumentit:

1. Liikkumisen ohjauksen raportointilomake
2. Kustannuslomake (liikkumisen ohjauksen hankkeilla ja kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelmillä omansa)
3. Allekirjoitettu kirjanpidon ote tai vastaava talousselvitys hankkeen kustannuksista
4. Työajanseurantalomake, mikäli haetaan maksatusta hakijan omiin henkilöstömenoihin
5. Julkaistava loppuraportti, kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelma ja/tai muu mahdollinen materiaali

6. Täydennetty hankekortti (liikkumisen ohjauksen hankkeista)

Lomakkeet 1-3 ja 6 on saatavissa Liikenne- ja viestintävirasto Traficomin verkkosivuilta: <https://www.traficom.fi/fi/asioi-kanssamme/hae-liikkumisen-ohjauksen-valtionavustusta>

7.5 Raportoinnin toimittaminen

Vastuuhenkilön allekirjoittama raportointi ja maksatushakemus toimitetaan sähköpostitse osoitteisiin kirjaamo@traficom.fi ja liikkumisenohjaus@traficom.fi

Kirjaamoon lähetettävän sähköpostin otsikkona tulee olla:

“Liikkumisen ohjauksen valtionavustus 2024: [Diaarinumero, valtionavustuksen saajataho]”

Hankekohtainen diaarinumero löytyy valtionavustuspäätöksestä.